

Notat

Dato 18.12.2014
Regional Udvikling

Side 1

Regional Vækst- og udviklingsstrategi*Indledning*

Den regionale vækst- og udviklingsstrategi for Region Midtjylland skal rumme en vision for den fremtidige udvikling og en klar strategi, som fastlægger de indsatsområder, som parterne bag den regionale vækst- og udviklingsstrategi prioriterer.

Strategien skal bygge på en redegørelse for den fremtidige udvikling i regionen, herunder en redegørelse for de regionale vækst- og udviklingsvilkår som infrastruktur, erhvervsudviklingsindsats, uddannelses- og beskæftigelsesindsats, byer og yderområder, natur og miljø m.m.

Det forventes, at strategien vil bygge på de hidtidige erfaringer og prioriterede fokusområder i Region Midtjylland. Som grundlag for udformningen af en fælles vision og strategi peges der i det følgende på de udfordringer, som strategien skal kunne håndtere.

Det er hensigten, at udfordringerne skal bearbejdes og analyseres nøje for derigennem at skabe et solidt grundlag for fastlæggelsen og prioriteringen af de strategiske indsatsområder, der skal sikre opfyldelsen af den langsigtede vision for den fremtidige udvikling i Region Midtjylland til gavn for borgere og virksomheder samt klima, energi og miljø.

Nogle udfordringer er kendetegnet ved at være såkaldte "wicked problems": komplekse problemer med på forhånd ukendte løsninger.

Der er nu gennemført en række workshops og seminarer i efteråret 2014 med henblik på at kvalificere udfordringerne yderligere. Notatet indeholder således de justerede udfordringer samt en række fokuspunkter, som skal indgå i det videre arbejde med den regionale vækst- og udviklingsstrategi frem til vedtagelse i sensommeren 2015.

Fire overordnede udfordringer

De fire udfordringer findes på flere niveauer, fra de store globale til de mere konkrete nationale og regionale.

Samtidig skal udfordringerne også ses i lyset af Europa 2020-strategien, som adresserer de udfordringer, som EU står over for i forhold til den aldrende befolkning, klimaændringer og konkurrencen fra nye vækstøkonomier. Europa 2020-strategien skal fremme høj beskæftigelse, produktivitet og social samhørighed gennem fokus på tre prioritetsområder: Intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst.

1. KONKURRENCEEVNE

Konkurrenceevnen udfordres ikke blot af stigende global konkurrence, men også af en lavere produktivitetsvækst end i de fleste andre OECD-lande, især i de hjemmemarkedsorienterede erhverv. Arbejdskraftudbuddet udfordres i dele af regionen af den demografiske udvikling med relativt flere ældre og færre i den erhvervsaktive alder.

Det er en udfordring, at for få gennemfører en kompetencegivende uddannelse, og at en stor del af arbejdsstyrken er ufaglært, når virksomhederne i stigende grad efterspørger faglært arbejdskraft.

Fornyelsen i erhvervsudviklingen udfordres tillige af for få vækstiværksættere og vækstvirksomheder samt for lav innovationskraft, herunder investeringer i ny teknologi og internationale samarbejder.

En anden udfordring for konkurrenceevnen er den stigende ressourceknaphed, som vil stille krav til omstilling i hele værdikæden fra producent til kunde og retur til producent.

2. KLIMA OG RESSOURCER

Klimaforandringer udfordrer den langsigtede planlægning i forhold til tilpasning af jordbrug, byudvikling, beredskab, infrastruktur og drikkevandsforsyning til nye klimatiske vilkår. Forebyggelse af klimaforandringer udfordrer samtidig brugen af fossile ressourcer.

Den stigende globale efterspørgsel og produktion øger presset på anvendelsen af knappe ressourcer som fødevarer, vand, energi, råstoffer og dyrkbar jord og miljøpåvirkningen. Endvidere øges presset for optimeret ressourceudnyttelse og genanvendelse.

Der er særlige udfordringer i at udvikle og implementere bæredygtige løsninger. Der er samtidig store potentialer i, at danske virksomheder deltager i front og dermed udnytter eksportpotentialerne for bl.a. innovative og nye bæredygtige løsninger i forhold til anvendelsen af eksisterende ressourcer.

3. VELFÆRD

Velfærdsmodellen udfordres på mange områder. Det stigende antal ældre sammenholdt med en stigning i antallet af livsstilssygdomme, flere kronikere samt øgede forventninger til behandling, pleje og omsorg sætter systemet under pres samtidig med, at der ikke er udsigt til øget finansiering.

En stadig stigende del af befolkningen er på kanten af eller uden for arbejdsmarkedet. Det giver et stigende pres på de sociale ydelser samtidig med, at eksklusionen fra arbejdsmarkedet er en både social og økonomisk udfordring. Det gælder i særlig grad den store gruppe unge mellem 20 og 29 år, som er uden en kompetencegivende uddannelse og er uden for arbejdsmarkedet.

Det er således en udfordring at skabe økonomisk og social bæredygtig velfærd i fremtiden bl.a. gennem sundhedsinnovation og anvendelsen af ny teknologi.

4. DEMOGRAFI OG BOSÆTNINGSMØNSTRE

Den demografiske udvikling vil i dele af regionen udgøre en udfordring i forhold til at kunne sikre vækst og velstand i form af uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder for områdernes borgere.

Samtidig indebærer tilflytningen til de større byer og koncentrationen af arbejdspladser stigende trængselsproblemer som følge af den øgede pendling og **udbygningsbehov**.

Den markante flytning blandt især unge mod de større byer udfordrer samtidig virksomheder i forhold til at kunne tiltrække den højtuddannede arbejdskraft og viden, som er vigtige for virksomhedens vækst gennem innovation, udvikling af nye produkter og arbejdsgange.

Konsekvenserne af omstillingen fra landbrug og industri mod offentlig og privat service og videnerhverv og den deraf følgende urbanisering er en udfordring for landdistrikterne og de mindre byer. Omstillingen har betydning for bl.a. udbuddet af uddannelse, kultur og erhverv og hermed bosætningen i de enkelte områder.

Infrastrukturen, den trafikale såvel som den digitale, er i dele af regionen en udfordring for tiltrækning af arbejdskraft og viden og ligeledes for konkurrenceevnen.